

Ristijärven kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2023 - 25

**Oryjen tekoja
lasten ja nuorten
hyvinvoinnin
edistämiseksi**

Johdanto

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin nykytila

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet 2023-25

Hyvinvointisuunnitelmaan liittyvät suunnitelmat

Hyvinvointisuunnitelman raportointi ja seuranta

Hyvinvointityöryhmä:

Mirva Kytömäki

Pasi Kurkinen

Sanna Laine

Hannu Liljeblad

Matilda Veijola-Pyykkönen

Irene Piipponen

Tiinalliisa Portano sekä kunnan johtoryhmä

Kunnan nuorisovaltuusto

Lasten ja nuorten parlamentti

Johdanto

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on lastensuojelulain mukainen asiakirja, jolla ohjataan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtävää yhteistä työtä. Suunnitelmaan on koottu tietoa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tilasta sekä suunniteltu tulevia toimenpiteitä heidän hyvinvointinsa edistämiseen. Tässä suunnitelmassa lapsilla ja nuorilla tarkoitetaan kaikkia alle 29-vuotiaita (nuorisolaki 1285/2016, 3§).

Ristijärven lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kärjet on poimittu Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta ja sitä toteutetaan Kainuussa moniammatillisessa yhteistyössä.

Kainuun visio 2022-25

Arvokas ja onnellinen lapsuus Kainuussa. Hyvinvoinnin, tasapainoisen kehityksen ja turvan takaaminen kaikille lapsille ja nuorille. Jokainen kainuulainen voi omalla toiminnallaan edistää lasten ja nuorten hyvinvointia. Arjen yksinkertaiset teot liittyvät ilmiöihin ja asioihin, joihin vaikuttamalla erot lasten ja nuorten hyvinvoinnissa kaventuisivat koko maahan nähden. Arjen teot liittyvät vanhemmuuteen, perheen yhteiseen toimintaan, arkeen ja yksinkertaisiin asioihin.

Ristijärven kunnan arvot ja toimintatavat:

1.Yhteisöllisyys

Yhdessä tekeminen ja yhteen hiileen puhaltaminen ovat pienen kunnan vahvuus. Yhteistyö vahvistaa elinvoimaisuutta ja poikii ryhdikkäitä ja ennakkoluulottomia ideoita. Luottamus lähimmäiseen ja auttamisen halu ovat perusarvojamme.

2.Luonnonläheisyys

Luonto on keskeinen osa jokapäiväistä hyvinvointia. Kunnan kehittäminen ja elinvoima perustuvat ekologisesti kestäviin valintoihin ja ympäristön tarjoamiin mahdollisuuksiin. Kainuun luontokohteet ovat Ristijärveltä helposti saavutettavissa.

3.Sinnikkyys:

Voimavaramme ovat sitkeys ja periksiantamattomuus. Päätäväinen ja rohkea ote päivittäisessä tekemisessä näkyvät positiivisesti ulospäin. Huolehdimme toisistamme ja kuuntelemme asukkaita kunnan kehittämisessä ja päätöksenteossa sekä kannustamme yrittäjyyteen.

Mistä on arjen teot tehty

Säännöllisestä yöunesta ja levosta

Yhteisistä ruokahetkistä

Leikkimisestä ja liikkumisesta

Maltillisesta ruutuajasta

Ystävistä ja sukulaisista

Yhteisistä lukuhetkistä

Savuttomasta, päihteettömästä elämästä

Koulunkäynnistä ja yhteydenpidosta

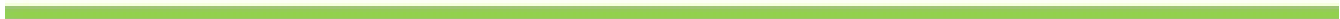
Turvallisista aikuisista, kuulevista korvista

Kulttuuritapahtumiin osallistumisesta

oman jaksamisen huomioimisesta

Avun pyytämisestä ja vastaanottamisesta

VÄLITTÄMISESTÄ

Ristijärven kunnan vuoden 2023 hyte painotusalueet

**Moniammatillinen yhteistyö
hyvinvointialueen
kanssa
-mielenterveys- ja päihdetyö
-hyvinvoinnin edistäminen**

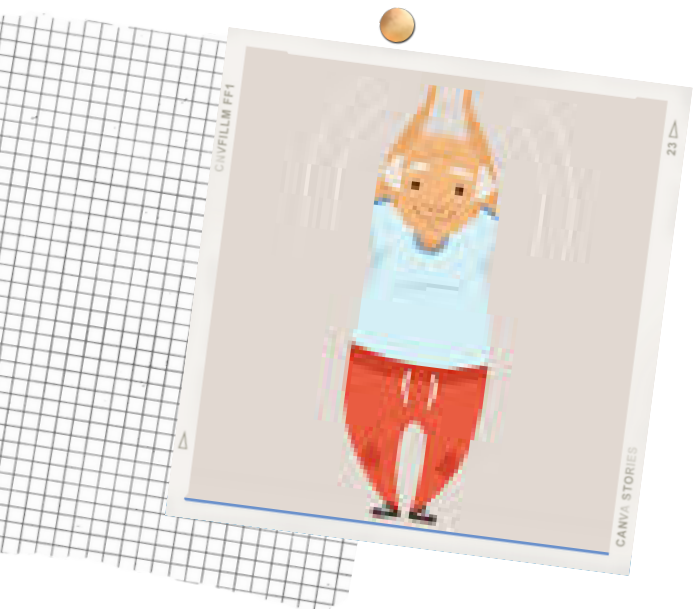
Mini-Verso ja Verso
kiusaamisen ehkäisyssä.
Monilukutaidon
kehittäminen kaikissa
ikäluokissa-
somekäyttäytyminen

**Luontoliikuntareitit
ja niiden ylläpito**

- reittikartat
- lepopaikat

**Suomen mallin
mukainen
harrastustoiminta
ja aikuisten
harrastustoiminta**

- tasa-arvoisuus
- aktivointi
- mahdollistami-
nen

Tilasto on vuoden 2022 väestökisteritietoihin perustuva

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11rf.px/table/tableViewLayout1/

Tilastosta löytyy lasten ja nuorten määrät ikävuosittain vuodelta 2022. Ristijärven kunnassa syntyy vuosittain 5 -10 lasta.

Ristijärven kunnan väestömäärä on ollut jo pitkään aleneva, mutta lasten osuus on yhä noin 10,2 % väestöstämme. Tämän reilun kymmenen prosentin hyvän elämänlaadun turvaaminen on meidän kaikkien yhteinen tehtävä. Kunnassa on totuttu tekemään yhdessä asioita ja kaikki edellytykset lasten ja nuorten turvalliselle ja elämykselliselle lapsuudelle ja nuoruudelle ovat olemassa.

Keskeistä lasten hyvinvoinnin tilan arvioinnissa on ulottaa arviointia niihin tekijöihin, joiden on tunnistettu ennakoivan pulmien kasautumista. Juurisyiksi voidaan Halmeen (2018) mukaan tunnistaa

- 1) perheen vuorovaikutussuhteet,
- 2) osallisuus ja yhteisöön kiinnittyminen sekä
- 3) mielen hyvinvointi.

Perheen vuorovaikutussuhteisiin ei ympäröivä yhteikunta, päiväkoti ja koulu voi suoranaisesti vaikuttaa, mutta harjoittamalla lasten tunnetaitoja ja pitämällä vuorovaikutustaitojen opettelua koko ajan esillä, voidaan kenties hitaasti vaikuttaa myös perheisiin. Perheen vuorovaikutustilanteet ovat kuitenkin perheen arkea ja sisäisiä asioita.

Osallisuus on vahvasti yhteydessä hyvinvointiin, matalan osallisuuden kokemuksen on todettu liittyvän muun muassa vakavaan psyykkiseen kuormittuneisuuteen sekä yksinäisyyteen. Kokemus osallisuudesta lisää hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiin.

Tavoitteena on vähentää eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää.
(Terveyden ja hyvinvoinninlaitos.)

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta voidaan edistää sosiaali-, terveys-, sivistys, järjestöjen, yhdistysten, seurakuntien ja vapaa-ajan palveluissa.

Ristijärvellä on erinomaiset mahdollisuudet pienenä yhteisönä tukea yhteisöllisyyttä, mutta myös kasvun paikka suvaitsevaisuuteen ja erilaisuuden hyväksymiseen kasvamisessa.

Ristijärven kunta on sen verran pieni, että kohtaamme joitakin haasteita tilastotietojen saamisessa sillä kohderyhmämme ovat liian pienet.

Olemme tehneet siksi jo useana vuotena omat kyselymme esi- ja perusopetuksen oppilaille ja suunnitelmakaudella myös huoltajille, jotta saamme nimenomaan meidän kuntaamme koskevaa tietoa koko Kainuun tietojen lisäksi.

Kunnassa lasten ja nuorten hyvinvointia tukevia rakenteita ovat mm. kummioppilastoiminta, tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta, Lasten ja Nuorten Parlamentin, nuorisovaltuuston ja Kainuun nuorisovaltuuston toiminnot, vertaissoveltelu ja Mini-verso varhaiskasvatuksessa, Harrastamisen Suomen mallin mukainen kerhotoiminta ja koulun kerhotoiminta sekä Ristijärven Pyryn ja 4H-yhdistyksen kerhotoiminnot.

Vanhempainyhdistys RivaRyn monipuolinen toiminta tukee kunnan ja hyvinvointialueen toimia monipuolisesti.

Kunta pyrkii omassa toiminnassaan järjestämään kaikki sukupolvet yhdistäviä, monipuolisia kulttuuri- ja liikunta- tapahtumia ja mm. juniori-senioriseikkailupäivä järjestetään säännöllisesti vuosittain.

2023 kevään tuloksia

Remember:
Help is always
available.

1

Kouluterveyskyselyt tehdään huhti-toukokuussa 4-5-luokkalaisille ja 8-9-luokkalaisille. Omat kyselyt huoltajille ja oppilaille on tehty perusopetuksessa maaliskuun aikana, sillä emme saa omaa kuntaa koskevia tuloksia valtakunnallisista kyselyistä.

2

*Tulokset lyhyesti kahteen osaan jaoteltuna. Ensin oppilaiden tulokset, sitten huoltajien kokemukset koulu yhteistyöstä

3

Oppilaiden tulokset kerättiin kahdessa osassa 1-4-luokkalaiset ja 5-9-luokkalaiset

Pikkuoppilaat syövät kouluruokaa

mielellään tai erittäin mielellään, heidän koulumatkansa sujuvat erittäin hyvin tai

hyvin ja läksyt ovat 98 % sopivia tai helppoja. Välitunneilla on erittäin kivaa

lähes kaikilla.

4

Yläkoulun tuloksia

Tulokset yläkoulun osalta seuraavalla sivulla

5

Huoltajien kyselyn keskeiset tulokset:

Perusasiat; ruokailu, löksyjen teko, nukkuminen vstaajien perheissä suurimmalla osalla sujuu hyvin. Kuitenkin 25 % lapsia tarvitsee kotitehtävien tekoon huoltajien apua viikottain. Opetusympäristöön ja -järjestelyihin oltiin suhteellisen tyytyväisiä, koulun tiedottamisessa varsinkin laajassa kuvassa eli opetuksen suunnitelmien ja pysyvien tiedotteiden löytämisessä oli haasteita. Haasteet on tiedostettu ja kunnan nettisivuille viedään jatkossa kaikki pysyvät suunnitelmat.

6

Yhteenvedona voidaan todeta että suuri enemmistö voi hyvin ja heidän tasapainoinen kehitystään on tuettava tulevaisuudessakin. Voimavaroja on kohdistettava heikoimmin voiviin perheisiin, lapsiin ja nuoriin.

Oppilaista 44 % kokee väsymystä viikottain ja keskittymisvaikeuksia 76 % .
80 % nukkuu yli 7 h öisin , kuitenkin 36 % kertoo menevänsä nukkumaan vasta kello
23.00 tai myöhemmin. 80 % on vaikeuksia herätä joskus tai lähes aina.
72 % oppilaista syö aina aamupalan, mutta koululounaan syö vain 80 % oppilaista
päivittäin tai useimmiten. 16 % ei pysty keskittymään koulutehtäviinsä hyvin. 96 %
nuorista viettää ruutuaikaa yli 3 h päivässä.

52 % on tuntenut alakuloa tai masentuneisuutta viimeisten kahden viikon aikana.
Lähes kaikilla on hyviä ystäviä koulussa ja suhteet huoltajiin ovat hyvät lähes kaikilla.
Oppilaista 16 % on kokenut nettikiusaamista tai porukasta ulkopuolelle jättämistä. 16
% mielestä heidän koulunkäyntinsä sujuu erittäin hyvin , mutta toisaalta 8 % kokee
koulun sujuvan todella huonosti. . 76 % liikkuu päivittäin yli tunnin aktiivisesti, tosin
samalla 20 % liikkuu aktiivisesti alle 30 min vuorokaudessa.

84 % oppilaista kokee voivansa tällä hetkellä hyvin tai erittäin hyvin.

Tulokset tukevat sitä, että suurimmalla osalla yläkoulun oppilaista elämä on tavallisen
arkisen hyvää, turvallista ja laadukasta. Yhteisön tukitoimet voidaan siis suunnata
niihin lapsiin ja nuoriin, joille arjesta selviäminen on vaikeampaa.'

Vuoden 2021 kouluterveyskyselyssä 8-9-luokkalaiset kokivat että heillä oli hyvät
vaikutusmahdollisuudet koulussa, mutta asuinalueella ei ole tarpeeksi oleskelutiloja
nuorille . Toisaalta he myös koivat olevansa hieman muita ikätovereitaan
tyytyväisempiä elämäänsä ja he kokivat merkittävästi useammin kuin ikätoverinsa
että opettajilta on saatu välittävää ja oikeudenmukaista kohtelua.

